

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-560003
KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD
Malleshwaram, Bengaluru-560003

ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷದ ಡಿ.ಇಎಲ್.ಇಡಿ. ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮೇ, 2025
Second Year D.El.Ed. Main Examination, May, 2025

Subject / ವಿಷಯ :	Education as Practice ರೂಢಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ
Maximum Marks / ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು :	60
Duration of Exam / ಪರೀಕ್ಷೆ ಅವಧಿ :	3 hours / 3 ಗಂಟೆಗಳು

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳು / General Instructions to the Candidates :

1. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ತನ್ನ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.
Candidates should write their Register Number on the Answer Booklet as printed in their admission ticket.
2. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಗಳ ಮುಖಪುಟದ ಮೇಲಿನ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
Candidates should write their Main Answer Booklet Number on the additional answer sheets in the space provided.
3. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯು ಆಂಗ್ಲ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ / ಸಂದೇಹವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಂತಿಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
This Question Paper is printed in English and Kannada mediums. In case of any discrepancies/doubts in the translated language, question in English medium is considered as valid and final.
4. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇನ್ನಿತರೇ ಯಾವುದೇ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಗುರುತು ಹಾಗೂ ಚಿಹ್ನೆ ಇನ್ನಿತರ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಈ ಬಗೆಯ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
Candidates should not write Register Number, mark, sign or any other information in the Answer Booklet except in the specified place. In case, it is found any information in the sheets of the answer scripts such answer scripts will not be considered for evaluation.
5. ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಪರೀಕ್ಷಾ ಅವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಪರೀಕ್ಷಾ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
Candidate found to be indulging in malpractice during examination and violating examination instructions, action will be taken against such candidate as per the examination rules and his/her Answer Booklet will not be considered for evaluation.
6. ಉತ್ತರ ಬರೆಯಲು ಕಪ್ಪು / ನೀಲಿ ಶಾಯಿಯ ಬಾಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪೆನ್ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
Use black / blue ball point pen only to write the answers.

(ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ)

ಭಾಗ - I

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಂದು ಅಂಕ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಕಡ್ಡಾಯ. $10 \times 1 = 10$

1. ಹೇಳಿಕೆ I : ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆಯು ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಸನ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಹೇಳಿಕೆ II : ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಸನವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ,

(A) ಹೇಳಿಕೆ I ಸರಿ, II ತಪ್ಪು

(B) ಹೇಳಿಕೆ II ಸರಿ, I ತಪ್ಪು

(C) ಹೇಳಿಕೆ I ಮತ್ತು II ಸರಿ

(D) ಹೇಳಿಕೆ I ಮತ್ತು II ತಪ್ಪು

2. ಡ್ಯೂಯಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಸ್ವಾವಲೋಕನ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

(A) ಅಂಡ್ರೂ ಪೊಲ್ಲಾರ್ಡ್

(B) ಜೀನ್ ಪಿಯಾಜೆ

(C) ಲೆವ್ ವೈಗಾಟ್‌ಸ್ಕಿ

(D) ಪೌಲೋ ಫ್ರೇರ್

3. ಶಾಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶಾಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ವೃತ್ತಿಪರ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು.

(A) ಸಹ ಬೋಧನೆ

(B) ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಕಾರ

(C) ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ತರಗತಿ ವೀಕ್ಷಣೆ

(D) ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿತ್ವ

4. ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇವರು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ಹೇಳಿದೆ.

(A) ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು

(B) ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ

(C) ಶಿಕ್ಷಕರು

(D) ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ

5. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ತಂತ್ರವು ಸಹಾಯಕವಲ್ಲ.
- (A) ನೈಜವಾದ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು
- (B) ಸರಳೀಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು
- (C) ಮಕ್ಕಳ ಆಸಕ್ತಿ - ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಸವಾಲೊಡ್ಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
- (D) ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಸ್ನೇಹಿ ಪರಿಸರವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವುದು.
6. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ, ಮೌಖಿಕ ಆಧಾರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದರೆ—
- (A) ದಿನಚರಿ
- (B) ವರದಿ
- (C) ಚರ್ಚಿಸುವುದು
- (D) ಮಾದರಿ
7. ಕಲಿಕೆಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಬಳಸುವ ಕುರಿತಂತೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- i) ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರಗಳು
- ii) ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಚಾರಗಳು
- iii) ಬೋಧನ-ವಿಧಾನ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಚಾರಗಳು
- iv) ಶಿಕ್ಷಕರ ಸ್ವಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರಗಳು.
- (A) ಅಂಶ i, ii ಮತ್ತು iii
- (B) ಅಂಶ i ಮತ್ತು ii
- (C) ಅಂಶ i ಮತ್ತು iv
- (D) ಅಂಶ iv ಮಾತ್ರ

8. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ನೆಲೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ ಏಕೆಂದರೆ -

i) ಇನ್ನೊಂದು ತರಗತಿಯ ಸಂದರ್ಭವೇ ಬೇರೆ

ii) ಆ ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕಾ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೇ ಭಿನ್ನ

iii) ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕ್ರಮದಾಯಕ

(A) i, ii ಮತ್ತು iii ಸರಿ

(B) i ಮತ್ತು ii ಸರಿ

(C) i ಮತ್ತು iii ಸರಿ

(D) ii ಮತ್ತು iii ಸರಿ

9. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಚಿಂತನಾ ಕೌಶಲವಲ್ಲ.

(A) ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು

(B) ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹರಿಸುವುದು

(C) ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ

(D) ತಾದಾತ್ಮ್ಯನುಭೂತಿ

10. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳೆಂದರೆ -

(A) ಬುದ್ಧಿವಂಧನ, ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ, ಗುಂಪುಚರ್ಚೆಗಳು

(B) ಅಂಕ / ಶ್ರೇಣಿ ಗಳಿಕೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ

(C) ಪಠ್ಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಬೋಧನೆ

(D) ಉಪನ್ಯಾಸ

ಭಾಗ - II

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಅರ್ಧ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮೀರದಿರಲಿ.

5 × 2 = 10

11. ಸ್ಕಾಫೋಲ್ಡಿಂಗ್‌ನ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?

12. ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ (Mentoring) ಎರಡು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

13. ಶಾಲೆಗಳು ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಹೊಂದುವ ಅಗತ್ಯವೇನು?

14. ವರ್ತನೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಿರಿ ?

15. ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಕಲಿಕಾ ಸ್ನೇಹಿ ತರಗತಿಯು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತರಗತಿಗಿಂತ ತರಗತಿ ಸಂವಹನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ?
16. ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕು ಲಿಖಿತ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
17. ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ಸೂಕ್ತ ನಾಲ್ಕು ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
18. ಸೃಜನಶೀಲ ಚಿಂತನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ 'ನಿರರ್ಗಳತೆ' ಮತ್ತು 'ನಮೃತೆ'ಗಳಿಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.

ಭಾಗ - III

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ (a) ಅಥವಾ (b) ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಒಂದು ಪುಟಕ್ಕೆ ಮೀರದಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. **8 × 5 = 40**

19. (a) ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತಕರ ಐದು ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

ಅಥವಾ

- (b) ಸ್ವ-ಅರಿವು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಐದು ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

20. (a) ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಕೌಶಲದ ಹತ್ತು ಘಟಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಥವಾ

- (b) ಒತ್ತಡ ನಿಭಾಯಿಸುವ ಕೌಶಲದ ಹತ್ತು ಘಟಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

21. (a) ಕಲಿಕೆಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಾಂಕಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

- (b) ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವಾಗ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಏನಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಏನಿರಬಾರದು ಎಂಬ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

22. (a) ಸ್ಥಾನಚಿತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆಯು ತರಗತಿ ಸಂವಹನವನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಸುವ ಐದು ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಒಂದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

- (b) ರಾಬರ್ಟ್ ಗ್ಯಾನೆಯವರ ಬೋಧನೆಯ ಜನಪ್ರಿಯ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
23. (a) 'ರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆಯು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ' - ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯೀಕರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

- (b) 'ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಅಗತ್ಯ' - ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯೀಕರಿಸಿ.
24. (a) ವೈಗಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯವರ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಿರಿ?

ಅಥವಾ

- (b) ತರಗತಿ ಬೋಧನೆ-ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಪೋಲ್ಡಿಂಗನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸುವಿರಿ ?
25. (a) ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು ? ಅದು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಥವಾ

- (b) ಶಿಶು ಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು ? ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಹೊಂದಿರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
26. (a) ಬಹುಕಾರ್ಯ ಚತುರ ಶಿಕ್ಷಕರ ಐದು ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

ಅಥವಾ

- (b) ಸ್ವಾವಲೋಕನ ಬೋಧನೆಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

(English Medium)**Part - I**

Four choices have been given for each of the following questions. Choose the most appropriate answer and write in the answer Book. Every question carry one mark. All the questions are compulsory.

10 × 1 = 10

- 1. Statement I : Social interaction leads to cognitive development.**

Statement II : Culture influences cognitive development.

of these,

- (A) Statement - I is true, II is false
 - (B) Statement - II is true, I is false
 - (C) Statements - I and II are true
 - (D) Statements - I and II are false.
- 2. The one who credited with adapting Dewey's ideas to seeing teaching as reflective practice is -**
- (A) Andrew Pollard
 - (B) Jean Piaget
 - (C) Lev Vygotsky
 - (D) Paulo Freire
- 3. The aspect critical for professional development as well as school development is -**
- (A) Co-teaching
 - (B) teachers' co-operation
 - (C) Classroom observation of colleagues
 - (D) Collegiality among staff.

4. The RTE has stipulated that the school development plan to be prepared by

- (A) Head teacher
- (B) School management committee
- (C) Teachers
- (D) Block educational officer

5. The following technique not useful in order to reduce the burden of learners is -

- (A) Creating authentic learning environment
- (B) simplifying the syllabus
- (C) engaging children meaningfully in tasks that challenge them, depending their interests and abilities.
- (D) creating learner friendly inclusive environment.

6. Of the following assessment tools, an example for oral evidence is -

(A) Diary	(B) Report
(C) Discussing	(D) Model

7. The factors to be kept in mind while selecting learning resources are -

- i. Social issues
 - ii. environment related issues.
 - iii. methodology related issues.
 - iv. teacher self interest issues.
(A) Factors i, ii and iii	(B) Factors i and ii
(C) Factors i and iv	(D) Factors iv only

8. Teacher need to examine the sense of relevance with respect to available resources, because -

- i. The context of another class is different.
- ii. The learning needs of that class is different.
- iii. It is hard for teachers to modify resources.

- (A) i, ii and iii are true. (B) i and ii are true.
(C) i and iii are true. (D) ii and iii are true.

9. Which of the following is not a thinking skill -

- (A) Decision making (B) Problem solving
(C) Creative thinking (D) Empathy

10. Good strategies of developing life skills among students are-

- (A) Brain-storming, Roleplay, Group discussions
(B) Priority to score marks / grade
(C) Text - centric teaching
(D) Lecture

Part - II

Answer any five of the following questions, each answer not exceeding half a page.

5 × 2 = 10

11. Which are the four aspects of scaffolding ?

12. List out two benefits of 'mentoring'.

13. What is the need of schools having interlinkages and partnerships with other departments ?

14. How do you apply the theory of 'Behaviour-modification' in your classroom?

15. How different is inclusive learning friendly classroom transaction from traditional classroom ?
16. List out four written evidences of assessment tools.
17. Mention suitable four art forms that help in developing art and aesthetic sense.
18. Differentiate between 'fluency' and 'flexibility' as part of creative thinking skill.

Part - III

There is an alternate question for each of the following. Answer either (a) or (b) of them. Each answer not exceeding one page.

8 × 5 = 40

19. (a) Analyse five virtues of critical thinkers.

OR

- (b) Analyse five qualities of people who possess self-awareness.

20. (a) Write ten components of coping with emotions skill.

OR

- (b) Write ten components of coping with stress.

21. (a) Prepare a checklist to evaluate learning resources critically.

OR

- (b) Prepare a table that consists of what should be there and what should not be there while selecting learning resources.

22. (a) List five basic principles that guide classroom transaction given by National position paper. Explain any one.

OR

- (b) Explain the processes of Robert Gagne's popular model of instruction.

23. (a) 'The school achieves its purpose through the creation of 'Structures and processes' - Evaluate.

OR

- (b) 'To be able to translate a vision into reality, requires planning' - Evaluate.

24. (a) How do you apply Vygotsky's theory in your classroom ?

OR

- (b) How do you make use of scaffolding in your teaching-learning process ?

25. (a) What is meant by 'Critical Pedagogy'? Write its components.

OR

- (b) What is meant by 'child-centred pedagogy'? Write its attributes.

26. (a) Analyse five qualities of a versatile teacher.

OR

- (b) Analyse the basic tenets of reflective teaching.

DO NOT WRITE ANYTHING HERE